

Відповіді

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на зауваження і рекомендації які містяться у проекті експертного висновку ГЕР щодо підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми 50461 Правнича діяльність, рівень вищої освіти «Бакалавр», спеціальність 081Право Київський національний університет імені Тараса Шевченка дякує членам галузевої експертної групи за глибокий, змістовний та об'єктивний аналіз освітньої програми і надає додаткові пояснення та обґрунтування до рекомендацій ГЕР за окремими критеріями:

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 1. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. проводити опитування для всіх заінтересованих сторін, оцінка ОП яких буде корисна щодо визначення її відповідності запитам і вимогам ринку праці</p>	<p>1. Згідно прийнятого Університетом Положення (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1469) здійснюються наступні опитування:</p> <p>1) опитування студентів за трьома рівнями узагальнення: а) на рівні університету – UNIDOS; б) на рівні освітніх програм структурних підрозділів – опитування за освітньою програмою проводиться щорічно для бакалаврів і магістрів випускного курсу (Додаток 1 - шаблон анкети); в) опитування щодо якості викладання за навчальною дисципліною (Додаток 2 - шаблон анкети) - проводиться у кінці кожного семестру;</p> <p>2) опитування викладачів (Додаток 3) ;</p> <p>3) опитування випускників (Додаток 4);</p> <p>4) опитування представників ринку праці (Додаток 5) – у травні здійснюється пілотне опитування за допомоги Ради роботодавців Університету.</p> <p>Опитування 1а здійснюється навчальною лабораторією з прикладних соціологічних досліджень (звіти - http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya).</p> <p>Опитування 1б, 2, 3, 4 здійснюються навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень (https://sociology.knu.ua/uk/department/navchalna-laboratoriya-sociologichnyh-ta-osvitnih-doslidzhen). Звіти лабораторія надсилає на факультети/інститути, у відділ забезпечення якості і проректору з науково-педагогічної роботи.</p> <p>Кожен вид опитування дає результати моніторингу та конкретні пропозиції, які аналізуються з метою прийняття ефективних рішень для покращення змісту і структури ОПП та ОНП, організації та підвищення якості освітнього процесу у структурних підрозділах.</p>
<p>Критерій 2. Рівень відповідності (експертна група) Рівень E Рівень відповідності (ГЕР) Рівень F</p> <p>1. встановити обсяг ОП згідно із вимогами законодавства щодо навчального навантаження</p>	<p>1. Обсяг освітньої програми (згідно чинної редакції опису ОПП, затвердженої у 2022 році) складає 240 кредитів, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (і в редакції 2018 року і в редакції 2022 року).</p> <p>Оскільки абітурієнти цієї програми мають щонайменше бакалаврський рівень попередньої освіти, то в описі ОП зазначено, що для них може бути здійснено визнання (перезарахування) результатів навчання, здобутих за попереднім рівнем освіти у відповідних обсягах.</p> <p>Максимальний обсяг перезарахування складає 120 кредитів, затверджено також перелік ОК програми які можуть бути перезараховані. Що дозволяє скоротити термін навчання при вступі</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти;</p> <p>2. передбачити можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (не менше 25 %);</p> <p>3. визначити обсяг кредитів необхідних для здобуття ступеня ВО бакалавра права згідно Стандарту 2022 не менше 15 кредитів ЄКТС – на практику у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти, у тому числі обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури.</p>	<p>осіб які мають ступінь бакалавра (спеціаліста, магістра на основі ЗСО) інших спеціальностей до 2 років.</p> <p>Такий обсяг перезарахування не суперечить вимогам Стандарту бакалавра за спеціальністю 081 Право, оскільки останній визначає що на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей має бути спрямовано не менше 150 кредитів ЄКТС програми. Враховуючи що здобувачі освіти, які вже мають дипломи за програмами 1-2 рівнів вищої освіти, як правило вже здобули визначені стандартом загальні компетентності і міждисциплінарні складники фахових компетентностей, зокрема в тій частині яка стосується автономності, відповідальності і комунікації.</p> <p>Такий обсяг перезарахування не суперечить вимогам стандарту також і в частині яка стосується обмеження обсягу перезарахування – визначені в цьому стандарті (як і в усіх інших стандартах) обмеження стосуються виключно перезарахування із програм більш низьких рівнів Національної рамки кваліфікацій України. Стандарти не можуть встановити обмеження не тільки на перезарахування результатів навчання здобутих на тому самому рівні освіти у закладах вищої освіти, а навіть (з моменту набуття чинності Наказом Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року) на перезарахування результатів навчання здобутих у програмах неформальної освіти, якщо їх рівень відповідає рівню програми. Право перезараховувати результати навчання є складовою академічної автономії ЗВО, яка визначена законами України Про освіту і Про вищу освіту.</p> <p>Практичне застосування визначених у ОП норм щодо перезарахування здійснюється на основі порівняння результатів навчання за наявними у абітурієнта дипломами і результатів навчання визначених програмою. Відповідний аналіз здійснюється гарантом ОП та членами відбіркової комісії шляхом вивчення документів і, за необхідності, співбесіди. Рішення фіксується протоколом засідання відбіркової комісії ППО. Допуск вступника до участі в конкурсному відборі є підтвердженням результатів визнання. У разі виявлення значних розбіжностей, здобувачеві буде запропоновано ліквідувати таку невідповідність (індивідуальна освітня траєкторія).</p> <p>2. В описі ОП (р 2, п. 2.1) чітко зазначено: «Обсяг вибіркового компонент складає 25 % від загального обсягу ОП. У випадку перезарахування результатів навчання за програмою інших спеціальностей обсяг вибіркового компонент (в кредитах) складає 25 % від тієї частини ОП, що не перезараховується: 6 блоків по 3 дисципліни– обирається одна дисципліна з кожного блоку – 3 заліки, 3 екзамени.». Таким чином вимога Закону України щодо вибору навчальних дисциплін виконується.</p> <p>В Університеті сформовано достатньо широкі можливості вибору дисциплін (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf,</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>процедура 3.7), якими здобувач може скористатися, а може не скористатися, і вони жодним чином не обмежують його можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії. Наявність вибіркової складової відповідних ОК зазначена у змісті Опису ОП, що розміщений у вільному доступі на сайті ІПО (https://drive.google.com/file/d/1fNMqOZR7wMkuvLE1q5UrXcJ3rQ-MpPJk/view), а сам перелік вибірових дисциплін також представлено у відповідній рубриці сайту (https://drive.google.com/file/d/1upPVnpocItixWTdaSqlgD3Afy0Ss0Y1/view). Також повне забезпечення вибіркової підтверджують опитування здобувачів.</p> <p>3. Обсяг практики визначений чинною редакцією опису ОПП включає ОК 22 «Практика у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти» (6 кредитів ЄКТС), ОК 23 «Практика або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури» (6 кредитів ЄКТС), ОК39 «Навчальна практика» (6 кредитів ЄКТС). ОК 22 і ОК 23 обов'язково виконуються під час навчання за програмою, а ОК 39 може бути перезарахований (повністю, або частково) з програми підготовки за попередньою програмою вищої освіти.</p> <p><i>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР переглянути проектну оцінку за Критерієм 2 – вважаємо ОПП може бути оцінена на рівні В.</i></p>
<p>Критерій 3. Рівень відповідності (експертна група) Рівень Е Рівень відповідності (ГЕР) Рівень F</p> <p>1. внести зміни до ОП «Правнича діяльність» щодо передумов та встановити, що він відповідає п. 2.1. Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 р. «підставою для оголошення прийому на навчання для здобуття вищої освіти є ліцензія на провадження освітньої діяльності Міністерства освіти і науки України та затверджені керівником закладу вищої освіти правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти</p>	<p>1. Конкурсний відбір на ОП для здобуття ступеню вищої освіти в 2022 році здійснювався відповідно до Правил прийому до КНУТШ, що розроблені у відповідності до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році. У п. 1 розділу 7 Порядку визначено за результатами яких вступних випробувань проводиться конкурсний відбір для вступу на навчання. Зокрема зазначено, що «в інших випадках - відповідно до Правил прийому з переліку форм визначених абзацом четвертим пункту 5 розділу I цього Порядку». Саме на підставі цього в розділі IV Правил прийому до КНУТШ п. 1 параграф 4 визначено «Конкурсний відбір для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами вступних випробувань». Вступне випробування здійснюється за Програмою, затвердженою головою ПК.</p> <p>У затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України (від 15 березня 2023 року за № 276) Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, визначено (останній абзац пункту 1 розділу II Прийом на навчання для здобуття вищої освіти) що для «Для здобуття ступеня вищої освіти за іншою спеціальністю також приймаються особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план. Умовою</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>в закладі вищої освіти» та п. III Стандарту вищої освіти «Бакалавр» за галуззю 08 «Право» та спеціальністю 081 «Право» (2022) «для здобуття освітнього ступеня бакалавра можуть вступати особи, які здобули повну загальну середню освіту, а також особи, які здобули освітній ступінь молодшого бакалавра або освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право»;</p> <p>2. привести у відповідність ОП із вимогами правил прийому за Стандартом 2022 «Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу, який встановлюється Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік вступу для спеціальностей галузі знань 08 Право»;</p> <p>3. привести у відповідність ОП згідно Стандарту 2022, який містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований 60 кредитів ЄКТС; ГЕР рекомендує оновити Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність.</p>	<p><i>зарахування здобувача вищої освіти для одночасного навчання за іншою спеціальністю в тому самому або в іншому закладі вищої освіти є виконання вимог до вступників на відповідні освітні програми. Ці вимоги повинні бути виконані до початку другого року навчання, але не пізніше періоду проведення атестації здобувачів.</i>». Таким чином, вступ на основі дипломів вищої освіти (а не ПСЗО, ФМБ чи МББ) відповідає законодавству. Що стосується аргументації відсутності відповідної норми у стандарті, то стандарт не може обмежити право людини здобути вищу освіту вдруге, втретє (тим більш що ці особи свого часу здобули ПСЗО). Природно також що програма, орієнтована на людей які вже мають загальні компетентності того самого рівня не може бути такою самою, як та за якою цей півень освіти здобувається вперше.</p> <p>2. Стандартами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (в редакції 2018 і 2022 років) не визначаються умови вступу. Для цього існують Правила прийому ЗВО, які формуються на основі затверджених МОН України Умов прийому (у 2022 і 2023 роках – на основі Порядку прийому) на відповідний рік.</p> <p>3. Стандарт 2022 містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований (60 кредитів ЄКТС) з врахуванням результатів навчання здобутих за попередньою освітньою програмою підготовки молодшого бакалавра або фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право. Ці обмеження стосуються виключно перезарахування із програм більш низьких рівнів Національної рамки кваліфікацій України. Стандарти не можуть встановити обмеження не тільки на перезарахування результатів навчання здобутих на тому самому рівні освіти у закладах вищої освіти, а навіть (з моменту набуття чинності Наказом Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року) на перезарахування результатів навчання здобутих у програмах неформальної освіти, якщо їх рівень відповідає рівню програми. Право перезараховувати результати навчання є складовою академічної автономії ЗВО, яка визначена законами України Про освіту і Про вищу освіту. За даною ж програмою вступники мають щонайменше бакалаврський рівень, отож у них наявні результати навчання того ж самого рівня що перебачений Стандартом вищої освіти «Бакалавр» за галуззю 08 «Право» та спеціальністю 081 «Право». Саме тому в описі ОП зазначено, що для них може бути здійснено визнання (перезарахування) результатів навчання, здобутих за попереднім рівнем освіти у відповідних обсягах.</p> <p>4. Нова редакція Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність в Університеті була розроблена відділом академічної мобільності на виконання доручення Вченої</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>ради Університету, 02.05.2023 р. розглянута на засіданні постійної комісії Вченої ради з питань організації освітнього процесу, у 04.05.2023 р. схвалена Науково-методичною радою Університету і внесена до порядку денного засідання Вченої ради Університету яке заплановане на 08 травня 2023 року.</p> <p><i>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР переглянути проектну оцінку за Критерієм 3 – вважаємо ОПП за цим критерієм може бути оцінена на рівні В</i></p>
<p>Критерій 4. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. постійно та систематично оновлювати зміст освіти на основі національних зарубіжних джерел, що зробить методичне забезпечення освітньо-наукового процесу сучасним та актуальним;</p> <p>2. продовжити роботу ЗВО з інтернаціоналізації його діяльності щодо навчання та викладання, а також через ознайомлення із сучасними досягненнями науки в галузі права.</p>	<p>1. Університет поважає академічну свободу усіх учасників освітнього процесу. Тому викладач при формуванні Робочої програми самостійно визначає які джерела є основними, а які додатковими для вивчення ОК. При цьому джерела можуть бути як базовими (класичними) так і новітніми. Водночас зазначаємо, що кожен викладач систематично оновлює зміст ОК на основі національних та зарубіжних джерел.</p> <p>2. Університет і надалі буде продовжувати практики з інтернаціоналізації своєї діяльності щодо навчання та викладання, в тому числі і через ознайомлення із сучасними досягненнями науки в галузі права</p>
<p>Критерій 5. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. продовжити реалізацію на практиці листа МОН України № 1/9-249 від 14.05.2020 «Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (особливо під час війни та під час пандемії);</p>	<p>1. Університет і надалі продовжуватиме реалізацію рекомендацій, висловлених у листі МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 «Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (в частині яка не суперечить документам Університету).</p> <p>2. Університет сповідує нульову толерантність до фактів недоброчесності при організації й здійсненні навчального процесу та науково-дослідної діяльності. Окрім того, удосконалює систему виявлення та запобігання академічному плагіату, шляхом використання загальнодоступних платформ, зазначених на сайті (www.osvita.ua), що забезпечує кращу перевірку академічних текстів.</p> <p>Будуть вжиті заходи щодо популяризації інших форм академічної доброчесності (крім академічного плагіату), удосконалення веб-сторінки Інституту в частині створення рубрики, присвяченої популяризації питань академічної доброчесності.</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>2. популяризувати інші форми академічної доброчесності (крім академічного плагіату). Рекомендується удосконалити сайт ІПО щодо створення рубрики, присвячених популяризації питань академічної доброчесності;</p> <p>3. перенести політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності на всі види авторських робіт (включаючи курсові роботи, що виконуються здобувачами ВО).</p>	<p>3. Курсові роботи не є кваліфікаційними, завдання вирішення яких забезпечують в освітніх програмах залежать від спрямованості ОК на підкріплення яких вони запроваджені і від тих РН які допомагають формувати. Саме тому жоден нормативний документ на рівні держави не передбачає перевірки програмами текстових збігів курсових робіт.</p>
<p>Критерій 6. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. продовжити здійснювати контроль та мотивувати до підвищення академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечувати досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН;</p> <p>2. забезпечити відбір НПП за конкурсом;</p> <p>3. продовжити сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями;</p> <p>4. активніше та за більшою кількістю показників стимулювати розвиток викладацької майстерності НПП.</p>	<p>1. Університет, відповідно до затвердженого Стратегічного плану (https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf), здійснював, здійснює і надалі здійснюватиме контроль та мотивуватиме до підвищення академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП.</p> <p>2. Кожен із НПП, що залучені до викладання на ОП, своєчасно, в належному порядку, вже пройшли (при укладанні контракту з Університетом) процедуру конкурсного добору при укладанні контрактів на відповідні кафедри факультетів та інститутів Університету та інших ЗВО, що дозволяє забезпечити їх професіоналізм для успішної реалізації ОП.</p> <p>3. Університет сприяв і надалі сприятиме професійному розвитку викладачів через власні програми а також у співпраці з іншими організаціями</p> <p>4. Університет вживав, вживає і надалі вживатиме заходи щодо подальшого стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП.</p>
<p>Критерій 7. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p>	<p>1. З метою врахування рекомендацій, висловлених у листі МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 “Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання”, яким передбачено можливість дистанційної</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. створити єдиний віртуальний простір (платформу), особливо в воєнний час та під час пандемії, які потребують реалізації ОП в дистанційному форматі. Врахувати та реалізувати на практиці лист МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 “Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання”;</p> <p>2. продовжити створювати достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (в т.ч. щодо розширення бібліотечного фонду та адаптації сайту ЗВО для осіб із вадами зору).</p>	<p>комунікації учасників освітнього процесу через різноманітні засоби комунікації, в тому числі, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо, науково-педагогічним працівникам дозволено використовувати будь-які інформаційно-комунікаційні платформи, що забезпечують синхронну і асинхронну комунікацію, про цьому не порушують прав інтелектуальної власності правоволодільців. Крім того, за окремими Угодами між Університетом та інформаційно комунікативними компаніями навчально-педагогічним працівникам було надано можливість використовувати окремі платформи (Zoom, Google) на пільгових умовах для проведення навчальних занять, консультацій, практичної підготовки тощо. Використання різних підходів до проведення навчальних занять з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (програм дистанційного навчання в університеті немає, та й в цілому в Україні їх насправді одиниці) дозволяє забезпечити гнучкість у викладанні та врахувати особливості окремих дисциплін. Додатково зазначимо що застосовувані в Університеті платформи мають значно нижчі (порівняно з будь-якою LMS) вимоги щодо рівня гаджетів здобувачів і якості інтернет-зв’язку у них, що дуже важливо в умовах воєнного стану.</p> <p>2. Будуть вжиті заходи щодо забезпечення створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (в т.ч. щодо розширення бібліотечного фонду та адаптації сайту ЗВО для осіб із вадами зору). Запропоновані рекомендації обов’язково будуть виконані після завершення дії воєнного стану (і відповідних обмежень фінансування).</p>
<p>Критерій 8. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. отримання постійного зворотного зв’язку від здобувачів ВО як обов’язкової складової внутрішнього забезпечення якості ВО;</p> <p>2. продовжувати демонструвати, що на практиці бере до уваги зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, під час перегляду освітньої програми.</p>	<p>1. Університет вживав, вживає і надалі вживатиме заходи щодо отримання постійного зворотного зв’язку від здобувачів ОП, у тому числі шляхом вдосконалення системи опитувань.</p> <p>2. Університет здійснював і надалі здійснюватиме аналіз/врахування зауважень та рекомендацій, які сформульовані під час попередніх акредитацій, і не тільки під час перегляду освітньої програми. Університет, зокрема, аналізує всі висновки і рекомендації отримані від ЕГ і ГЕР по кожній з програм (https://knu.ua/ua/official/accreditation/) і в цілому по Університету за навчальний рік (див. http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894, http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123 тощо) і приймає необхідні рішення.</p>

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 9. Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>1. здійснювати постійне оновлювання веб-сайту та надавати актуальну інформації;</p> <p>2. оперативно оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Тому ГЕР рекомендує демонструвати на сайті зауваження і пропозиції заінтересованих сторін і щодо попередніх проєктів для демонстрації динамічного та системного підходу ЗВО за цим підкритерієм.</p>	<p>1. Університет і надалі вживатиме заходи щодо оновлення веб-сторінки в частині надання актуальної інформації.</p> <p>2. Інформація про проєкти ОП та пропозиція долучитися до їх обговорення на сайті Інституту викладаються в період розробки ОП, чи її перегляду. По завершенню цього процесу ОП переходить з розряду проєкту в стадію її реалізації і висвітлюється на сайті у відповідній рубриці. Ніяких нормативних вимог стосовно того, що на сайті має бути представлена інформація щодо усієї історії ОП немає, як і вимог чи потреб зберігати на сайті всі неактуальні проєкти ОП чи вже припинені версії ОП.</p>